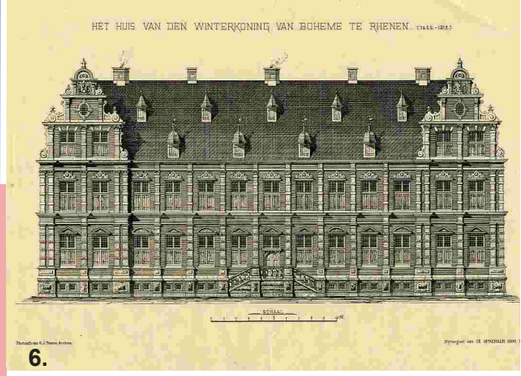

6.

europa verhaalt : de stier, de ontvoering en het erfgoed

Europa in Utrecht

1.

2.

3.

Open Monumentendag, dit jaar op 8 en 9 september, sluit met het thema **'in Europa'** aan bij het Europese Jaar van het Cultureel Erfgoed. Het accent ligt dit jaar op wat ons op dit continent cultureel aan elkaar bindt.
Om Europa te ontmoeten, hoef je niet ver te reizen. In de provincie Utrecht tref je op verschillende plekken invloeden uit verschillende Europese landen. Op de foto's hier enkele voorbeelden van.

mythisch Europa

Als de Fenicische prinses Europa, dochter van Agenor en Telephassa, zich samen met haar vriendinnen vermaakt op het stand van Sidon verschijnt plots een prachtige, witte stier. Het dier komt rustig dichterbij en imponeert met zijn horens en glanzende vacht. Op zijn voorhoofd heeft hij een vlek in de vorm van een halve maan. De meisjes laten de stier dichterbij komen. Hij buigt door zijn knieën en Europa klimt op zijn rug. Op dat moment rent de stier met de prinses op zijn rug naar zee en zwemt hij uren achtereen naar een onbekend continent.
Als Europa 's morgens ontwaakt is de stier verdwenen. Een vrouw die zich voorstelt als Aphrodite, vertelt dat de Stier de oppergod Zeus is. Hij is inmiddels naar zijn vrouw Hera op de berg Olympos teruggekeerd. Aphrodite troost Europa met de belofte dat haar naam onsterfelijk zal worden: het onbekende land en continent waar Zeus haar bracht zal voortaan haar naam dragen!

De ontvoering van Europa door de stier is verbeeld op de Griekse 2euro munt.

4.

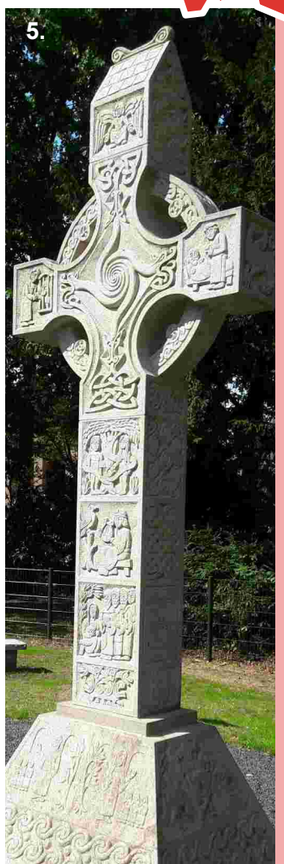
5.

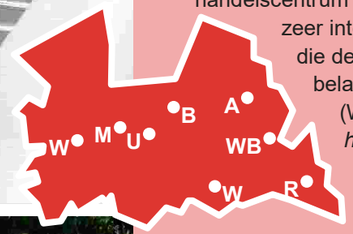

1. Het **Belgenmonument** is door Belgische militairen gebouwd (1917-1919 als werkverschaffings– en leerproject) ter herinnering aan de internering in Nederland tijdens de 1e wereldoorlog. Door de gespannen verhouding met België na de oorlog, is het pas in 1938 officieel aan Nederland overgedragen.
   (A) *Belgenlaan te Amersfoort (gebouw niet toegankelijk, alleen vanuit de tuin te zien)*
2. **Griekse kariatiden**, in **Engeland** gegoten, in de gevel van de Winkel van Sinkel. (zie Utrecht verhaalt editie 'De Britse vrouw die de stadskraan brak' juni-juli 2018).
   (U) *Oudegracht 158 te Utrecht*
3. Wie zegt **Vikingen** in Nederland, zegt Dorestad. De stad t.p.v. het huidige Wijk bij Duurstede is in de 8e en 9e eeuw de belangrijkste plaats van Nederland en hét handelscentrum van Noordwest Europa: zeer interessant voor de Vikingen die de stad verschillende malen belagen en plunderen.
   (W) *Museum Dorestad verhuist naar het Oude Stadhuis op de markt. Tot die tijd is het gesloten.*
4. Om de historische banden met **Ierland** (zie Utrecht Verhaalt editie 'Laurentius in het moeras - Landgoed Oostbroek De Bilt' - maart 2018.) zichtbaar te maken is ter ere van het 900-jarig bestaan, een Iers hoogkruis geplaatst.
   (B) *Boetzelaerpark in De Bilt.*
5. De Romeinen hebben op verschillende plekken hun sporen nagelaten. Op de foto het **Romeinse schip** in Castellum De Meern. (lees over Romeinen en het castellum Utrecht verhaalt editie 'Op de grens van een verloren rijk'- nov-dec 2016.
   (M) *Castellum Hogewoerdplein 1 te Utrecht*
   (U) Domunder Domplein 4 te Utrecht
   (W) replica Romeinse schepen. Bastion Maurits 14 te Woerden
6. In 1620 vlucht de **Koning van Bohemen** naar Den Haag. In 1630 verrijst zijn zomerpaleis in Rhenen (zie Utrecht verhaalt editie 'Zomerpaleis voor de Winterkoning te Rhenen' -februari 2018). ®
   centrum Rhenen
   Stadmuseum Markt 20 te Rhenen (
7. In 1804 laat de **Franse** generaal Marmont zijn soldaten de 36 meter hoge Pyramide van Austerlitz bouwen. Het monument is geïnspireerd op de Egyptische piramide van Gizeh.
   Zeisterweg 98 te Woudenberg

de naam verhaalt:

Is de naam Europa afgeleid van een mythologische prinses of kan de naam herleid worden tot de Griekse woorden eurys (**breed**) en ops (**gezicht**)?

Óf heeft de naam een Semititsche of Fenicische oorsprong?
Het Semitische erebu betekent **zonsondergang**', het Fenicische ereb betekent '**avond**'; niet zo'n gekke naam voor een continent waar, bekeken vanuit het Midden-Oosten, de zon ondergaat.

7.

augustus 2018

Europa verhaalt:
Albert Retel
albertretel@utrechtverhaalt.nl
www.utrechtverhaalt.nl
06 313 79 553
Ook op:
twitter, facebook, instagram

Foto 5: Utrechts archief / 818904 / P. van der Linden
Overige foto's : Albert Retel

Europa verhaalt
is onderdeel van
vehaalt
een concept van
ar-gitect / Albert Retel